

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudců JUDr. Renáty Zimové a JUDr. Pavla Vlacha ve věci

žalobce : **pprap. Bc. Pavel M.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Janem Vargou
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2

proti
žalované : **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2

o 120 500 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. srpna 2018, č.j. 12 C 305/2016-163, ve znění opravného usnesení ze dne 28. srpna 2018, č.j. 12 C 305/2016-163

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích II. a IV. potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 8 228 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jana Vargy.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným rozsudkem soud prvního stupně zastavil řízení o žalobě, jíž se žalobce domáhal zaplacení částky 48 816 Kč (I.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 51 184 Kč a na náhradě nákladů řízení 24 684 Kč k rukám jeho právního zástupce, vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (II. a IV.) a žalobu, jíž se žalobce domáhal zaplacení částky 20 500 Kč, zamítl (III.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 120 500 Kč, která mu měla vzniknout v důsledku nezákonného trestního stíhání zahájeného 12.2.2015, které skončilo zprošťujícím rozsudkem s právní mocí 8.6.2016. V průběhu řízení vydané předchozí dva zprošťující rozsudky byly zrušeny odvolacím soudem, žalobce byl jako policista stíhán pro podezření ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby, u policie pracoval 9 let, po dobu stíhání byl postaven mimo službu se snížením příjmu na 50%, stíhání zasáhlo jeho osobní a rodinný život, obával se o své budoucí pracovní uplatnění, hrozilo, že bude nucen vracet školné ve výši 150 000 Kč.
3. Žalovaná v rámci předběžného uplatnění nároku poskytla žalobci zadostiučinění ve výši 48 816 Kč, které má za plně odpovídající s tím, že žalobci hrozil trest odnětí svobody v délce 1 až 5 let, podle návrhů státního zástupce při dolní hranici trestní sazby a s podmíněným odkladem, ve spojení s trestem zákazu výkonu služebního či zaměstnaneckého poměru u bezpečnostních sborů. Trestní stíhání netrvalo nepřiměřeně dlouhou dobu.
4. Vzhledem k dílčímu plnění žalovanou po zahájení řízení žalobce v jeho rozsahu žalobu omezil a soud prvního stupně v tomto rozsahu řízení podle § 96 o.s.ř. zastavil.
5. Po skutkové stránce soud prvního stupně zjistil, že žalobce své nároky uplatnil dne 25.11.2016 u žalované, ta se mu omluvila a v uvedeném rozsahu ho odškodnila. 12.2.2015 bylo žalobci sděleno podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, rozsudkem ze dne 28.7.2015 byl zproštěn návrhu na potrestání, 28.7.2015 odvolací soud rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně, rozsudkem ze dne 15.1.2016 byl žalobce opět zproštěn návrhu na potrestání, 9.3.2016 odvolací soud opět rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně. Potřetí byl žalobce zproštěn návrhu na potrestání rozsudkem soudu prvního stupně ze dne 17.5.2016, který nabyl právní moci 8.6.2016, se závěrem, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Od 26.3.2015 byl žalobce v souvislosti s podezřením ze spáchání trestného činu zproštěn výkonu služby se služebním příjmem ve výši 50%. Žalobce v květnu 2013 ukončil bakalářské studium Policejní akademie ČR, pokles služebního příjmu se promítl do jeho rodinného života. S přítelkyní, která studovala a mohla si přivydělávat pouze brigádně, si museli půjčovat od rodin, museli upustit od záměru pořídit si vlastní bydlení financované hypotečním úvěrem, nepříznivé byly ohlasy okolí na malém městě, kde žijí, i proto, že žalobce je policistou. Nejistota ohledně výsledku trestního stíhání měla dopad i do psychiky žalobce, lékaře nenavštěvoval, přítelkyně se snažila být mu oporou. Po skončení stíhání měl žalobce ve službě strach z další práce u motorizované jednotky při výběru blokových pokut, snažil se hledat jiné uplatnění, i to bylo s ohledem na předchozí trestní stíhání problematické, až asi po roce začal pracovat u ochranné služby, kde je dodnes. Práci u policie má rád, pracoval 10 let na jednom místě, většina kolegů za ním stála, našli se i tací, kteří zastávali názor, že se činu dopustil. Po dobu postavení mimo službu měl příjem 12 000 Kč čistého měsíčně, průběh trestního řízení vnímal velmi negativně, cítil se obětí systému. V případě odsouzení by musel vracet částku 150 000 Kč odpovídající poplatkům za absolvované studium.

6. Na takovém skutkovém základě soud prvního stupně odkázal na ust. §§ 1, 5, 7, 8, 14 a 31a zák.č. 82/1998 Sb. a vzhledem k výsledku trestního řízení shledal, že je dán odpovědnostní titul žalované spočívající v nezákonném rozhodnutí, když byl žalobce zproštěn návrhu na potrestání proto, že nebylo prokázáno, že by se stal skutek, pro který byl stíhán. Základ odpovědnosti připouští i žalovaná, která žalobce odškodnila, byť ne ve výši, kterou žádal. S odkazem na judikaturu i zákonnou úpravu hodnotil soud prvního stupně povahu trestní věci, která byla proti žalobci vedena jako závažnější, když podobná trestná činnost je vnímána veřejností zpravidla velmi negativně, trestní stíhání trvalo 16 měsíců, což není doba nijak nepřiměřeně dlouhá, nicméně žalobce byl v jejím průběhu v nejistotě, nelze pominout, že dvojí zprošťující rozhodnutí bylo zrušeno odvolacím soudem. Nezákonné trestní stíhání mělo dopady do rodinné sféry žalobce včetně dopadů ekonomických, po dobu trestního stíhání byl postaven mimo službu s 50% snížením příjmu, při následném hledání pracovního zařazení byl opakovaně se skutečností předchozího trestního stíhání konfrontován, obával se pracovního zařazení spojeného s výběrem blokových pokut. O práci u policie měl žalobce prokazatelně zájem, doplnil si vzdělání.
7. Soud prvního stupně uzavřel, že vedením nezákonného trestního stíhání žalobci vznikla újma odškodnitelná v penězích. Pokud jde o výši odškodnění, v souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího soud ČR srovnal projednávanou věc s věcí vedenou u téhož soudu pod sp.zn. 12C 73/2014, kdy poškozenému policistovi postavenému mimo službu hrozil trest odnětí svobody stejný jako žalobci, trestní stíhání trvalo 1 rok a 11 měsíců, byl prokázán zásah do osobnostní sféry a dostalo se mu odškodnění v celkové výši 100 000 Kč. Proto dospěl k závěru, že tato částka je adekvátní i v projednávané věci a s ohledem na dílčí plnění poskytnuté žalovanou jí uložil povinnost k zaplacení další částky 51 184 Kč, když ve zbytku žalobu zamítl.
8. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 a § 146 odst. 2 věta druhá o.s.ř. a žalované uložil zaplatit žalobci náklady právního zastoupení za šest úkonů právní služby.
9. Rozsudek v jeho výroku žalobě vyhovujícím a výroku o nákladech řízení napadla žalovaná včasným a přípustným odvoláním, ve kterém namítla, že případ, ze kterého ve vztahu k výši odškodnění vyšel soud prvního stupně, se shoduje s projednávanou věcí pouze v některých znacích, tamní trestní stíhání však bylo široce medializováno, trestní stíhání trvalo o 7 měsíců déle, řada kolegů žalobce je přesvědčena o jeho vině a je ztížen jeho kariérní postup. Žalovaná má za to, že částka, kterou žalobci poskytla v rámci předběžného projednání nároku, je zcela dostatečná, při určení její výše vycházela z obdobných případů téhož soudu, které se s věcí žalobce shodují, když v řízení 15C 289/2014 bylo přiznáno odškodnění ve výši 35 000 Kč, ve věci 22C 130/2010 ve výši 50 000 Kč, ve věci 15C 203/2011 ve výši 60 000 Kč a ve věci 17C 189/2010 ve výši 50 000 Kč, ve všech věcech se jednalo policisty stíhané pro zneužití pravomoci úřední osoby s podobnou délkou trestního řízení a podobnými dopady do jejich života.
10. Žalobce navrhl potvrzení rozsudku jako věcně správného s tím, že ačkoli žádal odškodnění vyšší, věc srovnávaná soudem prvního stupně s jeho věcí je skutečně obdobná, nese obdobné znaky, a proto rozhodnutí přijal. S argumentací žalované nesouhlasí, jí uváděné věci s jeho věcí nekorespondují nebo jsou starších dat a tedy nevhodné pro srovnání. Soud prvního stupně se s veškerými zjištěními a okolnostmi jeho případu dostatečně vypořádal a přiznané odškodnění jeho újmě odpovídá.
11. Odvolací soud projednal věc při jednání, v mezích podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.), a odvolání opodstatněným neshledal.
12. Soud prvního stupně na základě dostatečných skutkových zjištění dospěl ke správným závěrům skutkovým i právním, odvolací soud se s nimi ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

13. Mezi účastníky není sporu o tom, že v dané věci je dán odpovědnostní titul žalované za újmu žalobce, není sporu ani o tom, že v poměrech této konkrétní věci náleží žalobci odškodnění v penězích, jedinou spornou otázkou zůstala výše tohoto odškodnění, když podle žalované částka v souhrnné výši 100 000 Kč přesahuje výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují.
14. Nejvyššího soud ČR v řadě svých rozhodnutí (např. 30Cdo 2200/2015, 30Cdo 611/2016, 30Cdo 1138/2017) opakovaně zdůrazňuje, že výše přiznaného zadostiučinění podle § 31 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují, bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu by se od nich neměla odlišovat a případná významnější odchylka by měla být rádně a přesvědčivě zdůvodněna.
15. V kontextu takových judikатурních závěrů soud prvního stupně postupoval, když dlužno podotknout, že dohledávání skutkově si blízkých věcí je záležitostí nikoli jednoduchou, zvláště tehdy, pokud se nepromítnou do rozhodovací praxe dovolacího či alespoň odvolacího soudu. Soudem prvního stupně srovnávaná věc nese řadu podstatných znaků, které se s projednávanou věcí shodují, a soud prvního stupně na ně správně poukázal. Je pravdou, že tam vedené trestní stíhání trvalo o 7 měsíců déle, než stíhání žalobce, nicméně věc byla projednána jedenkrát před soudem prvního stupně jedenkrát před soudem odvolacím, doba, po kterou bylo tam vedené trestní stíhání vedeno, tak sice byla delší, nicméně nejistota stíhaného ohledně jeho výsledku nemohla být pro poškozeného tak intenzivní, jak tomu bylo v případě žalobce. Jeho trestní stíhání sice trvalo kratší dobu, nicméně v jejím rámci byl podvakerát zrušen zprošťující rozsudek prvostupňového soudu, což zcela nutně vedlo k tomu, že žalobce své trestní stíhání vnímal velmi úkorně. Soud prvního stupně zároveň, byť bez uvedení podrobností, uvedl, že ve srovnávané věci rozhodoval i odvolací soud a právě v důsledku jeho měnicího rozsudku byla žalobci přiznána částka celkem 100 000 Kč. Z rozsudku odvolacího soudu sp. zn. 14 Co 361/2016 se podává, že i v tamním případě byl žalobce zproštěn obžaloby z toho důvodu, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán, stejně jako žalobce, zároveň shledal, že pokud jde o trestní postih, hrozil tam žalobci mírnější trest s ohledem na nutnost aplikace trestního zákoníku ve znění účinném do 30.11.2011, a to trest s horní hranicí odnětí svobody v trvání tří let. Podle náhledu odvolacího soudu v této věci jde o věci v podstatných znacích srovnatelné, když průběh trestního stíhání žalobce a hrozba vyššího postihu plně vyvažují skutečnost, že ve srovnávané věci trvalo trestní stíhání déle. Pokud žalovaná namítala, že věci nelze srovnávat s ohledem na značnou medializaci případu policisty stíhaného ve srovnávané věci, nelze jí přisvědčit, neboť odvolací soud zohlednil judikaturu dovolacího soudu k této otázce a žádané odškodnění snížil právě na výslednou částku 100 000 Kč, když judikaturou je dovozováno, že určitá míra medializace je přirozeným důsledkem trestního stíhání a státu nelze přičítat k tíži narušení principu presumpce nevinny sdělovacími prostředky, neboť dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá nebo zvyšuje (viz již výše citované rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 1138/2017 nebo 30 Cdo 2200/2015). Pokud tedy žalovaná v této věci namítá, že vliv na výši přiznaného odškodnění ve srovnávané věci měla medializace případu, je její námitka zcela lichá.
16. Lze tedy uzavřít, že srovnávaná věc, z níž vycházel soud prvního stupně při úvaze o výši peněžitého zadostiučinění, které má být žalobci poskytnuto, se s věcí žalobce v podstatných znacích shoduje a ke srovnání byla využita důvodně a přiléhavě.

17. Takové závěry naopak nelze přijmout ve vztahu k věcem, na které poukazuje žalovaná v odvolání. Podle spisových značek těchto věcí lze spolehlivě seznat, že ve třech případech byla odškodňovací řízení vedena v letech 2010 a 2011, trestní řízení, která hodnotila, jim nutně z časového hlediska musela předcházet, jde tedy o věci starších časových řad, a rozhodnutí v nich vydaná vycházejí jednak z předchozí trestněprávní úpravy a jednak těžko mohou odpovídat ve vztahu k výši náhrad ekonomické situaci a jejímu vývoji, zároveň ani u jedné z uváděných věcí není zřejmé, zda tam vydaná rozhodnutí byla podrobena alespoň odvolacímu přezkumu. Žalovaná předložila spolu s odvoláním pouze dvě z rozhodnutí, na která poukazuje. Věc sp. zn. 22 C 130/2010 je jednak starší časové řady, jednak není s věcí žalobce dobře srovnatelná, neboť stíhanému hrozil nižší trest, s určitými výhradami se skutek, který byl předmětem obžaloby, odehrál, byl závažným proviněním proti zákonu o znalcích a tlumočnících a zároveň pro uplynutí promlčecí doby nebylo možno jej projednat kázeňsky. Ani poukaz žalované na věc sp. zn. 15 C 289/2014 není příležitý, když tamní trestní stíhání bylo vedeno pro skutek, který se stal, ale není trestným činem, a pro prekluzi jej nebylo možno projednat jako přestupek v souběžném správním řízení, tam žalující policistka nebyla postavena mimo službu a podle rozsudku neprokázala časovou a věcnou souvislost tvrzených následků trestního stíhání.
18. Argumentaci žalované uplatněnou v odvolání tedy odvolací soud důvodnou neshledal, zároveň má za to, že byt' je žalobci přiznané zadostiučnění poměrně vysoké, odpovídá jednak zákonným kritériím, když soud prvního stupně náležitě hodnotil povahu trestní věci, délku trestního stíhání i jeho dopady do osobnostní sféry žalobce se zdůrazněním jeho specifik co do postupného rozhodování soudů, a zároveň žalobcovu věc náležitě srovnal s věcí shodující se v podstatných znacích.
19. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocích II. a IV. jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.
20. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěšnému žalobci byla přiznána náhrada za zastoupení advokátem v rozsahu dvou úkonů právní služby po 3 100 Kč a dvě paušální náhrady po 300 Kč, spolu s 21% DPH ve výši 1 428 Kč celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Přípustnost dovolání proti tomuto rozsudku podle § 237 až § 238a o.s.ř. je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 4. dubna 2019

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.